

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2021- _____ Nr. _____
I _____ Nr. _____

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO PAKARTOTINIO TEIKIMO

Pakartotinai teikiame Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. birželio 25 d. nutarimo Nr. 817 „Dėl Ūkininkų ūkių registro nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas) (pridedama).

Nutarimo projektas patikslintas ir suderintas darbo tvarka pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos (toliau – LRVK) Teisės grupės pateiktą 2021 m. sausio 22 d. išvadą Nr. NV-147. Taip pat, atsižvelgiant į LRVK el. paštu pateiktas papildomas pastabas, Nutarimo projektas papildytas nuostatomis dėl atvirų duomenų rinkinių sudarymo ir jų teikimo visuomenei. Papildytos nuostatos darbine tvarka suderintos su Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija ir LRVK.

Dėl š. m. vasario 2 d. vykusio Tarpinstitucinio pasitarimo išsakytos nuomonės dėl galimybės ministerijai apsvarstyti Ūkininkų ūkių registro (toliau – ŪŪR) ir Žemės ūkio ir kaimo verslo registro (toliau – Valdų registras) sujungimo galimybes pažymime, kad šis klausimas buvo keltas ir anksčiau. Po ilgų diskusijų priimtas sprendimas dėl neracionalumo sujungti registrus ir, kaip alternatyva, sukurtas ir nuo 2018 m. kovo 19 d. pradėjo veikti Valdų registro ir ŪŪR portalas (toliau – Portalas), kuris žemės ūkio valdų valdytojams, ūkininkams bei Valdų registro ir ŪŪR tvarkytojams padeda mažinti administracinę naštą ir labiau užtikrina duomenų aktualumą, – jei asmuo yra registruotas abiejuose registruose ir yra prisijungęs prie Portalo registrų objektų duomenų naujinimo metu, registrų tvarkytojai arba pats ūkininkas vienu metu mato abiejų registrų objektų duomenis ir tuo pačiu atitinkamai gali juos atnaujinti, t. y. įvestus duomenis iš vieno registro objekto mygtuko pagalba perkelti į kitą.

Atkreipiame dėmesį, kad registrų sujungimas, kaip, pvz., nekeičiant Žemės ūkio ir kaimo

verslo registro pavadinimo, o į jį integruojant ŪŪR, sąlygotų bent 7 įstatymų, 10 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų ir per 50 institucijų įsakymų pakeitimo poreikį.

Registrų sujungimo laikotarpio, kuris galėtų siekti iki 4 m., kaštai gerokai padidėtų VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centrui (toliau – ŽŪIKVC) bei pareikalautų papildomų apie 0,5 mln. Eur valstybės biudžeto asignavimų. Po pereinamojo laikotarpio, ŽŪIKVC išlaidos dėl sujungtų registrų administravimo, palyginus su 2020 m. išlaidomis, galėtų sumažėti tik apie 45 000 Eur metams.

Problemos, su kuriomis gali susidurti ūkio subjektai, institucijos, sujungus registrus į vieną:

1. šiuo metu Valdų registre vienas asmuo gali dalyvauti tik vienoje valdoje, kaip jos valdytojas arba partneris. ŪŪR – ūkininkas gali būti ir kitų kelių ūkių partneriu;

2. sujungus registrus į vieną, reikės apsispręsti, kokioje valdoje likti, o iš kokio ūkio dalyviai turi būti pašalinti. Dėl šios priežasties ūkininkams gali iškilti problemų;

3. kiltų klausimų dėl ūkininko statuso įteisinimo įgijimo;

4. praradus ūkio partnerį, atsiranda neatitiktis keliams registravimo reikalavimams, ūkininko statuso praradimui (neatitinka išsilavinimo reikalavimo ar pan.);

5. abiejuose registruose nesutampa nekilnojamojo turto objektai (pagal ūkininkavimo ar kitos alternatyvios veiklos vykdymo ypatumus registruose pateikia ne tas pačias žemes ar pastatus). Sujungiant registrus, bus itin sudėtinga įgyvendinti nekilnojamojo turto priskyrimo funkciją, kadangi skirtinguose registruose tie patys nekilnojamojo turto daiktai gali būti registruoti keliuose registro objektuose (pvz.: sklypas valdoje gali dalyvauti keliuose ūkiuose ir atvirkščiai);

6. dėl asmenų nebegalėjimo būti keliuose naujojo registro objektuose, gali sumažėti valdos ekonominio dydžio vienetas (toliau – EDV), valdos ekonominis dydis (toliau – VED), o tai gali turėti neigiamos įtakos dalyvauti atitinkamose priemonėse – bus neįvykdomi įsipareigojimai nemažinti EDV, VED. Valdytojo partnerio ūkinių gyvūnų duomenys yra naudojami skaičiuojant lengvatinį dyzeliną valdai;

7. valdos valdytojas nėra ūkininkas, jo partneris valdoje yra ūkininkas; sujungiant registrus, ūkininkui bus priskiriamas naujas registro objekto numeris, esantis valdytojas lieka be partnerio. Gali kilti problemų dėl galiojančių išmokų už skerdieną, pieno kvotas, geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų, sutartinių gyvulių vienetų, azoto valdai skaičiavimo (skaičiavimai atliekami įvertinus valdos narių deklaruotus pasėlius, ūkinius gyvūnus);

8. institucijos, naudojantčios abiejų registrų duomenis ir pasikeitus registrų duomenų bazėms, turės užsakyti rangos darbus dėl duomenų gavimo, o tai sąlygos papildomą asignavimų poreikį institucijoms. Šiuo metu ŪŪR duomenų mainai pagal bendradarbiavimo arba duomenų gavimo sutartis perduodami 11 institucijų, Valdų registro duomenys – 9;

9. Europos Sąjungos paramos žemės ūkiui administravimo kaimo plėtros (ypač investicines) priemonės reglamentuojančiuose nacionaliniuose teisės aktuose egzistuoja ūkininkų ūkių ir valdų

išskyrimas, t. y. ūkiams ir valdoms dažnai yra nustatyti atskiri reikalavimai; be to, dalis jų yra perkelta iš Europos Komisijos reglamentų;

10. dar keletą metų bus vykdomas Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos administravimas pagal senąsias priemones. Taip pat šiuo metu yra derinami 2021–2027 m. paramos laikotarpio dokumentai. Registrų jungimas vykstančių Europos Sąjungos paramos procesų metu įneštų nemažai sumaišties (tarp dalyvaujančių institucijų, įstaigų ir ūkininkų) ir sukeltų neigiamų pasekmių riziką ūkių sąlygoms ir plėtrai; neatmestina, kad galėtų sutrikdyti visą Europos Sąjungos paramos žemės ūkiui administravimo procesą;

11. priėmus sprendimą sujungti du registrus, jo įgyvendinimui reikėtų ne trumpesnio kaip 4 m. pereinamojo laikotarpio. Jo metu galėtų būti vykdomi teisės aktų keitimo bei naujojo registro nuostatų, pereinamojo laikotarpio prieš registrų reorganizavimą taisyklių, reglamentuojančių tam tikras nuostatas, rengimas, turint tikslą, kad vadovaujantis jomis, lengviau būtų galima sutapatinti abiejų registrų duomenis.

Atsižvelgdami į tai, kad jau dabar veikia Portalas, ir į tai, kad faktinis registrų sujungimas pareikalautų papildomų biudžeto asignavimų Žemės ūkio ministerijai bei kitoms institucijoms, kurios šiuo metu naudojasi ŪŪR ir Valdų registro duomenimis, didelio kiekio teisės aktų pakeitimo, ilgo pereinamojo laikotarpio, kiltų rizikos dėl ūkininko statuso praradimo ir atsirastų galimų neigiamų pasekmių Europos Sąjungos paramos žemės ūkiui administravimui, manome, jog būtų netikslinga sujungti ŪŪR ir Valdų registrus į vieną registrą.

PRIDEDAMA. Nutarimo projektas, 3 lapai.

Ministras

Kęstutis Navickas